

Farklı tarihlerde ve fiyatlardan satın alınan altın ve gümüşlerden oluşan altın/gümüş mevduat hesabından yapılan satışlarda gelirin/giderin hesaplanmasında hangi yöntemin dikkate alınacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	64597866-105-16710
Tarih	28.09.2022

T.C.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 64597866-105-16710

28.09.2022

Konu : Altın ve gümüş mevduat hesaplarının değerlemesi hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formundan; şirketinizin, bankada kıymetli maden (altın ve gümüş) mevduat hesaplarının bulunduğu, bu hesaplarda farklı tarihlerde ve birimlerde altın ve gümüş aldığınız, aynı şekilde farklı tarih ve birimlerde bozdurduğunuz ve mevduat hesaplarına aktardığınız belirtilerek, bozdurma işlemindeki gelirin hesaplanmasında bozdurulan tutar ile mukayyet değer arasındaki fark bulunurken altın ve gümüş mevduat hesaplarınızdaki alımların mukayyet değeri ile ilgili nasıl hesaplama (FİFO yöntemi veya ortalama maliyet yöntemi) yapacağınız hakkında Başkanlığımız görüşünün talep

edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 258 inci maddesinde, "*Değerleme, vergi matrahlarının hesaplanmasıyla ilgili iktisadi kıymetlerin takdir ve tespittir.*",

- 259 uncu maddesinde, "*Değerlemede, iktisadi kıymetlerin vergi kanunlarında gösterilen gün ve zamanlarda haiz oldukları kıymetler esas tutulur.*",

- 265 inci maddesinde, "*Mukayyet değer, bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değeridir.*",

- 281 inci maddesinde, "*Alacaklar mukayyet değerleriyle değerlendirir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır...*"

hükümlerine yer verilmiştir.

Bu itibarla, kıymetli maden mevduat hesapları işletme açısından bir alacak niteliği taşıdığından değerlendirme ölçüsü olarak alacaklar için belirlenen ölçünün kullanılması ve mezkûr Kanunun 281 inci maddesi uyarınca değerlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/35 No.lu Tebliğin;

- 1 inci maddesinde, "*Bu Tebliğin amacı, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara göre bankalarca altın, gümüş ve platin depo hesabı açılmasına, altın, gümüş ve platin kredisi kullandırılmasına ve kıymetli madenler aracı kuruluşları tarafından yurt dışından kıymetli madenler kredisi sağlanmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.*",

- 3 üncü maddesinde, "*Bankalar Türkiye'de ve yurt dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişiler adına vadeli veya vadesiz olarak altın, gümüş ve platin depo hesabı açabilirler. Bu hesaplar, altın, gümüş ve platinin fiziken teslimi, yurtiçi ya da yurtdışı banka hesaplarından transferi veya bankalarca satış yapılmak suretiyle açılabilir.*",

- 6 ncı maddesinde, "*Depo hesapları için bankalarca tespit edilecek oranlar üzerinden tahakkuk ettirilecek faiz veya kâr payları, hesaplarda altın, gümüş veya platin olarak izlenir. Faiz veya kâr payı ödemeleri altın, gümüş, platin veya bunların ödeme günündeki karşılığı Türk Lirası veya döviz cinsinden yapılabilir.*",

- 7 nci maddesinde, "*Depo hesaplarından hesap cüzdanında kayıtlı altın, gümüş veya platin miktarının kısmen veya tamamen mudiye teslimi şeklinde ödeme yapılabilir. Banka ile mudi arasında varılacak anlaşmaya göre bankalarca altın, gümüş veya platin, ödeme günündeki değeri üzerinden satın alınabilir ve karşılığında mudiye Türk Lirası veya döviz ödenebilir.*",

- 10 uncu maddesinde, "*Altın, gümüş veya platin alış ve satış fiyatları bankalarca, serbestçe tespit edilir.*"

düzenlemelerine yer verilmiştir.

Buna göre;

- Söz konusu altın/gümüş mevduat hesaplarının; bahsi geçen Tebliğin 10 uncu maddesine göre, bankalar altın alış ve satış fiyatlarını serbestçe belirleyebildikleri için, altının Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası değerinin değil, mevduat hesabının açıldığı banka tarafından tespit edilmiş olan fiyatlar dikkate alınarak kayıtlara alınması,

- Söz konusu altın/gümüş mevduat hesapları, mevduat sözleşmesine dayanan bir alacak niteliği taşıdığından, değerlendirme günlerinde (geçici vergi ve hesap dönemi sonlarında) 213 sayılı Kanunun 281 inci maddesi uyarınca mukayyet değerle değerlendirilmesi, varsa değerlendirme günleri itibarıyla altın/gümüş olarak hesaplanan faizin de mukayyet değere eklenmesi,

- Söz konusu mevduat hesaplarındaki altının/gümüşün satılarak bedelin/mevduatın geri alınması (veya satış bedelinin başka bir mevduat hesabına aktarılması) sırasında, mukayyet değerle satışta bankanın hesapladığı değer arasındaki farkın, gelir/gider hesaplarına intikal ettirilmesi, altın/gümüş mevduat hesaplarının farklı tarihlerde ve fiyatlardan yapılan alımlardan oluşması ve bir kısmının satışının yapıldığı durumlarda, ilk giren ilk çıkar yöntemi dahilinde gelir/gider hesaplarına intikal ettirilecek tutarın belirlenmesi

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özolgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

